

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/10/2017
Identifikačné číslo spisu: 7016200150
Dátum vydania rozhodnutia: 11.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7016200150.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a JUDr. Jany Hatalovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: T. D. U., bytom B. - B. M. F., U. XX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29 augusta 8, 813 63 Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 5Sd/10/2016-31 zo dňa 23. novembra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Sd/10/2016-31 zo dňa 23. novembra 2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.01.2016 (ďalej aj ako „preskúmané rozhodnutie“) podľa § 65 a § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení účinnom pre prejednávajú právnu vec (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) a § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 100/1988 Zb.“) zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku.

Preskúmané rozhodnutie odôvodnila tým, že navrhovateľ v zamestnaní zaradenom do I. kategórie funkcií získal 19 rokov a 186 dní a nebol v tomto zamestnaní prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e) zák. č. 100/1988 Zb. Nárok na zníženie dôchodkového veku v súlade s § 274 zák. č. 461/2003 Z.z. nesplnil. Súčasne nesplnil ani podmienku vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 174 ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb., nakoľko zamestnanie zaradené do I. alebo II. kategórie funkcií u navrhovateľa netrvalo k 31.12.1999. Zároveň ani v zmysle § 21 ods. 1 písm. e) zák. č. 100/1988 Zb. mu nevznikol nárok na starobný dôchodok dovŕšením veku 60 rokov, nakoľko vek

60 rokov potrebný na nárok na starobný dôchodok nie je nárokom vyplývajúcim zo zaradenia zamestnania vo zvýhodnenej pracovnej kategórii, ktorý sa podľa § 274 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. zachováva.

Na opravný prostriedok navrhovateľa podľa tretej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Z.z. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) krajský súd preskúmané rozhodnutie potvrdil.

Konštatoval, že navrhovateľ v zamestnaní I. kategórie funkcií získal 19 rokov a 186 dní, nebol z tohto zamestnania prevezený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e) zák. č. 100/1988 Zb., preto mu nárok na zníženie dôchodkového veku v súlade s ustanovením § 21 ods. 1 písm. a) až d) a § 274 zák. č. 461/2003 Z. z. nevznikol. Zároveň mu nevznikol nárok na starobný dôchodok podľa § 174 ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb., nakoľko jeho zamestnanie, zaradené do I. kategórie funkcií, netrvalo k 31.12.1999. Navrhovateľovi nevznikol nárok na starobný dôchodok ani v zmysle § 21 ods. 1 písm. e) zák. č. 100/1988 Zb. dovŕšením 60 rokov veku, nakoľko vek 60 rokov potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa tohto ustanovenia nie je nárokom vyplývajúcim zo zaradenia zamestnania do zvýhodnenej pracovnej kategórie, ktorý sa podľa § 274 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. zachováva.

Proti rozsudku krajského súdu, uvedenému v záhlaví tohto rozhodnutia podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne zrušuje a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Uviedol, že dovŕšením 60 rokov veku splnil zákonné podmienky na dosiahnutie dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Poukázal na skutočnosti uvedené v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 9So/138/2011: „Podľa § 60 ods. 2 Zákona o sociálnom poistení (Zákona č. 461/2003 Z.z.) obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok.“ V tejto súvislosti uviedol, že jeho osobe, (ktorá zároveň v I. kategórii funkcií odpracovala 19 rokov a 186 dní) nebol žiaden z vyššie uvedených dôchodkov priznaný.

Podmienku dosiahnutia veku uvedenú v § 21 ods. 1 písm. e) zák. č. 100/1988 Zb., t.j. 60 rokov, výslovne nevyklučuje žiadne ustanovenie zák. č. 100/1988 Zb. ani zák. č. 461/2003 Z.z., teda táto podmienka je naďalej zachovaná. Zároveň poukázal na vyššie citovaný rozsudok Najvyššieho súdu, v zmysle ktorého ustanovenie § 274 ods.1 zák. č. 461/2003 Z.z. zakotvuje zásadu zachovania získaných nárokov rešpektujúc predchádzajúcu právnu úpravu, podľa ktorej sa nároky vyplývajúce zo zaradenia do I. a II. pracovnej kategórie zachovávajú do 31. decembra 2023.

Tiež namietal nerešpektovanie čl. 30 Medzinárodného dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach ako aj právneho názoru Najvyššieho súdu vysloveného v rozsudku sp. zn. 7So/11/2011, kde konštatuje, že v zmysle čl. 30 citovaného Dohovoru nadobudnuté právo na starobný dôchodok musí byť zachované aj pri zmene zákonov a v zmysle čl. 17 a 19 Dohovoru má byť oprávnenému navrhovateľovi starobný dôchodok priznaný a riadne vyplácaný.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa zo dňa 03.03.2017 uviedla, že dôvody, ktoré navrhovateľ uvádza v podanom odvolaní nepovažuje za opodstatnené. Má za to, že krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého vec náležite právne posúdil, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia. Trvá na vecnej správnosti preskúmaného rozhodnutia a preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok

v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 subsidiárne § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) a s prihliadnutím na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s veta druhá O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.) jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, a preto postupom podľa § 219 ods. 1 v spoj. s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok krajského súdu potvrdil.

Rozsudok verejne vyhlásil dňa 11. septembra 2018 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Navrhovateľ žiadosťou zo dňa 02.12.2015 žiadal odporkyňu o priznanie starobného dôchodku odo dňa XX.XX.XXXX, t. j. od dosiahnutia 60 rokov veku, poukazujúc na ust. § 21 ods. 1 písm. e) zák. č. 100/1988 Zb. v spojení s § 274 zák. č. 461/2003 Z.z.

Odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17.05.2010 podľa § 67 ods. 1 a § 82 zák. č. 461/2003 Z.z. priznala navrhovateľovi od 03.05.2010 predčasný starobný dôchodok, ktorý sa odo dňa dovŕšenia dôchodkového veku, t. j. 62 rokov XX.XX.XXXX podľa § 69 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. stal starobným dôchodkom.

Podľa § 65 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom pre prejednávajúcu právnu vec dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

- a) 56 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) alebo najmenej 10 rokov v takomto zamestnaní v uránových baniach,
- b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b), ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e),
- c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h),
- d) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. i) až l), alebo
- e) 60 rokov.

Podľa § 174 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

- a) 56 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 14 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 19 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 19 rokov v službe I. kategórie funkcií,
- b) 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií,
- c) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií, alebo
- d) 59 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 11 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 7,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až l) alebo 15 rokov v službe I. alebo II. kategórie funkcií.

Podľa § 174 ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb. podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1

a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

Dňa 01.01.2004 nadobudol účinnosť zákon č. 461/2003 Z.z., ktorý nahradil zák. č. 100/1988 Zb. a odchyľne ustanovil dôchodkový vek. Vek 60 rokov dosiahol dňa XX.XX.XXXX, t.j. za účinnosti zák. č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého je dôchodkový vek 62 rokov.

Odchyľne je však určený dôchodkový vek pre poistencov, ktorí získali doby poistenia, resp. služby, vo zvýhodnenej pracovnej kategórii (kategórii funkcií). Tento sa, vzhľadom na ust. § 274 zák. č. 461/2003 Z.z., ktorý zakotvuje zásadu zachovania získaných nárokov, uplatňuje aj naďalej u tých poistencov, ktorí splnili podmienky ustanovené v §§ 21 ods. 1 písm. a) až d) a 174 zák. č. 100/1988 Zb.

Navrhovateľ v zamestnaní I. kategórie funkcií získal 19 rokov a 186 dní, nebol z tohto zamestnania preveденý alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e) zák. č. 100/1988 Zb., preto mu nárok na zníženie dôchodkového veku v súlade s ustanovením § 21 ods. 1 písm. a) až d) a § 274 zák. č. 461/2003 Z. z. nevznikol. Podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 174 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. je, že zamestnanie v I. pracovnej kategórii alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31.12.1999. Nakoľko zamestnanie navrhovateľa, zaradené do I. kategórie funkcií netrvalo k 31.12.1999 (podľa oznámenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Sekcia personálnych a sociálnych činností a Osobný úrad, odbor sociálneho zabezpečenia v Bratislave zo dňa 29.09.2015 bol navrhovateľ zo služobného pomeru prepustený dňom 20.07.1990) nevznikol mu nárok na zníženie dôchodkového veku ani podľa tohto ustanovenia.

Dôchodkový vek 60 rokov podľa § 21 ods. 1 písm. e) zák. č. 100/1988 Zb. nie je zvýhodneným nárokom, vyplývajúcim zo zaradenia do zvýhodnených pracovných kategórií, resp. kategórií funkcií, teda uvedený nárok nevyplýva z výkonu takéhoto zamestnania alebo služby. Navrhovateľ za účinnosti zák. č. 100/1988 Zb., t.j. do 31.12.2003 nesplnil podmienky pre nárok na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 písm. e) zák. č. 100/1988 Zb. (vek 60 rokov, ktorý bol do 31.12.2003 dôchodkovým vekom dosiahol až XX.XX.XXXX). Preto do uvedeného dátumu nezískal nárok na starobný dôchodok podľa vtedy účinného právneho predpisu.

Navrhovateľ dôchodkový vek podľa § 65 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. dosiahol dovŕšením 62 rokov veku, t. j. XX. R. XXXX.

Odvolací súd dôvody uvedené v odvolaní navrhovateľa proti rozsudku krajského súdu nepovažoval za dôvody spôsobilé spochybniť závery ku ktorým dospela odporkyňa a s ktorými sa stotožnil aj krajský súd. Vzhľadom na to, že odvolací súd nezistil v rozsahu podaného odvolania dôvody spochybňujúce závery, ku ktorým dospel súd prvého stupňa, možno konštatovať, že krajský súd nepochybil, keď preskúmané rozhodnutie potvrdil a preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.